

Remissyttrande över Riksantikvarieämbetets rapport ”Översyn av regelverket om de kyrkliga kulturminnena.”

Starrkärr-Kilanda församling har inbjudits att lämna remiss på ovan angiven rapport från Riksantikvarieämbetet.

I anslutning till rapportens avsnitt 6 om bedömningar och förslag önskar Kyrkorådet lämna följande synpunkter.

- 6.1.1 Vi tillstyrker förslagen om förteckning, anmälan och tillträde. Biträde med upprättande av förteckning över tillståndspliktiga objekt bör kunna erhållas av Svenska kyrkan på central nivå.
- 6.1.2. Förslaget tillstyrks eftersom kyrkor byggda före 1939 är huvudregeln för tillståndsplikt.
- 6.1.3. Förslaget tillstyrks eftersom Kap 4 i Kulturmiljölagen omfattar Kyrkliga kulturminnen och Svenska kyrkan är huvudman för allmänna begravningsplatser.
- 6.2. Tillstyrkes eftersom tydlighet beträffande innehåll och kompetens bör eftersträvas och godtycke undvikas.
- 6.3 Tillstyrkes då god dokumentation alltid bör eftersträvas också på läns museer.
- 6.4. Förslaget avstyrkes. Ett föreläggande förenat med vite i överensstämmelsen med nuvarande regelverk är tillräckligt. Vite har sällan behövt användas. Bestämmelser om böter förefaller vara onödiga.
- 6.5.1. Förslaget tillstyrkes. Nuvarande regelverk är tillfyllest och diskussionen om det generella lagskyddet för kyrkliga kulturminnen kommer att fortsätta i en eventuell utredning om handhavandet av övertaliga kyrkobyggnader.
- 6.5.2. Förslaget tillstyrkes.
- 6.5.3. Förslaget tillstyrkes då uttrycket ”påverkan på kulturhistoriskt värde” är ett bättre uttryck är ”väsentlig ändring”.
- 6.6. Förslagen tillstyrks i huvudsak. De kommuner som är huvudmän för begravningsplatser bör också upprätta, kontrollera och skicka kopia till länsstyrelsen. Ägaren har ansvaret för kyrkliga kulturminnen och för vård och underhåll av dessa.

När det gäller förslaget om samråd med församlingar i stället för med stiftet bör det framhållas att många församlingar ingår i pastorat och är inte egna ekonomiska enheter och att det därför, i varje fall om det är förknippat med kostnader, kan vara lämpligast att samråd sker med pastoratet snarare än med församlingen. Dock får pastoratet enligt Kyrkoordningen 41 kap §9 ”inte besluta om ändringar av en kyrkobyggnad eller ett kyrkorum utan att församlingen först har godkänt dessa”

- 6.7. Frågan om övertaliga kyrkor kommer i framtiden att bli än mer aktuell. Svenska kyrkans egen utredning ”Gemensamt ansvar” ger församlingen möjlighet att överlåta ansvaret för en övertalig kyrka på samfundet Svenska kyrkan. Om många övertaliga kyrkor överlåtes åt samfundet Svenska kyrkan kan det i framtiden bli en betydande ekonomisk börda också för samfundet som helhet, även om det i ”Gemensamt ansvar” finns ett förslag om hur bördan kan fördelas över landet i stort.

En kommande utredning om övertaliga kyrkor bör inte bara omfatta lagskydd, processer för att förklara en kyrka övertalig, och de ekonomiska förutsättningarna för ett fortsatt bevarande av dem, utan också behandla problemen i relation till behovet av att avyttra och ibland t.o.m. riva en kyrka. Många kyrkor är säkert möjliga att sälja och bruka för andra ändamål, men det finns också ett stort antal kyrkor, särskilt på landsbygden, som förmodligen inte är möjliga att sälja. Ingen församling vill göra sig av med sin kyrka, men rätt snart kan många hamna i den situationen att man inte har något annat val.

Det behövs därför ett regelverk kring processen med övertaliga kyrkor som också tar med möjligheten att riva en kyrka. Regelverket kring skyddet av kyrkliga kulturminnen behöver alltså i framtiden balanseras mot församlingens behov, och även hela samfundets behov, av att inte till varje pris behålla och underhålla en kyrka som man inte längre har användning för. En utredning behöver tillsättas som inför kontrollstationen om den kyrkoantikvariska ersättningen 2019 behandlar hela den komplexa frågan som rör både behovet av fortsatt skydd för kyrkliga kulturminnen och behovet av att i vissa fall riva kyrkor.

Den kyrkoantikvariska ersättningen (KAE) har alltsedan starten år 2000 legat på samma nivå, 460 milj årligen, fördelat på de 13 stiftet. Om ersättningen inte skall förlora i värde, behöver ersättningen indexuppräknas med tanke på inflationen och kostnadsläget för underhållsarbeten.

- 6.8. Förslaget tillstyrkes. Kunskap och kompetens kan vidmakthållas på olika sätt. Här kan också Svenska kyrkan utgöra en resurs för både Länsstyrelser och Riksantikvarieämbetet.

För Kyrkorådet i Starrkärr-Kilanda församling

Andreas Hillby, Kyrkorådets ordförande